

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De Sancta Macra Virgine Martyre In Territorio Remensi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

EX VARIIS.

thusiani Colonienses in Addit. ad Usuardum : Item Petri et Marci.

2 Videntur ex eorum esse numero, de quibus Martyrologium Romanum hoc die : In Africa commemoratio plurimorum Sanctorum Martyrum, qui in persecutione Severi ad palum alligati, igne consumpti sunt. Hæc oculis spectasse, qui tum vivebat, Tertullia-

num putat Ludovicus Lacerda Noster, ideoque scribere in Apologetico cap. 50. Licet nunc sarmentitios et semaxios appelletis, quia ad stiptem dimidii axis revincti sarmentorum ambitu exurimur. Ex quo a gentilibus in nos contorto agnomine patet frequens illud fuisse supplicium.

DE SANCTIS MARTYRIBUS

HONORIO, JULIO, ANTONINO.

VI JANUARI. Hos refert Martyrologium S. Hieronymi MS. Et alibi Honori, Juli, Antonini.

DE S. POMPEIANO

MARTYRE CALARITANO.

VI JANUARI. Reliquia S. Pompeiani inventa.

Seraphinus Esquirus Ordinis Capucinatorum Theologus, lib. 1 Sanctuarii Calaritani, sive historice narrationis inventarum Calari Reliquiarum anno Christi MDCXIV, et aliquot sequentibus, Calari excusæ an. MDCXXIV, testatur, in basilica S. Saturnini (de quo xxx Octobris agemus) juxta urbem Calaritanam, repertam ex albo marmore tabulam, tres palmos longam, duos latam, intra parietem basilicæ inclusam; sub qua arca erat lapidea, quæ sacras Martyris exuvias continebat; tabulæ vero hæc incisa legebatur epigraphæ :

HIC IACET B. M. POMPEIANVS QVI VIXIT ANNIS PLVS MINVS XXVI. REQVEVIT IN PACE VI. IANVARI.

Ex signo transfaci cordis colligit Auctor Martyrem fuisse, probatque pluribus in eodem libro exemplis.

2 Franciscus Esquivelius, Archiepiscopus Calaritanus, in Relatione inventarum sacrarum Reliquiarum, missa ad Paulum V, Pontificem Maximum, excusa Neapoli anno MDCXVII, S. Pompeiani quoque meminit.

Videri martyrem fuisse.

DE S. ANASTASIO MARTYRE SIRMII.

VI JANUARI. Sirmium inferioris Pannoniæ præclara quondam civitas fuit. Hic Anastasium VI Januarii martyrio coronatum, conjicimus ex MS. S. Hieronymi Martyrologio, in quo

hæc habentur : Apud Sirmiam Anastasi. Plures illius nominis celebrantur in Romano Martyrologio Sancti; nullus, qui Sirmii aut occisus sit, aut præcipue cultus.

DE SANCTA MACRA VIRGINE

MARTYRE IN TERRITORIO REMENSI.

CIRCITER AN. CHRIST. CCCII. VI JANUARI. S. Macræ in Martyrologiis nomen.

Macram Virginem hoc elogio celebrant Martyrologia, Romanum, Bedæ, Usuardi, Bellini, Germanicum, ac MS. Florarium : In territorio Remensi passio S. Macræ virginis, quæ (addit Roman. Martyrol. in persecutione Diocletiani;) jubente Rictiovaro Præsidente, cum in ignem esset præcipitata, et permansisset illæsa; dein mamillis abscissis, et squallore carceris afflicta, super testas etiam acutissimas et prunas volutata, orans migravit ad Dominum. addit. MS. Florarium id anno cccv accidisse. In MS. Societatis JESU Antverpiæ Maria appellatur. Meminit illius hoc die Maurolycus, Galesinius, et pleraque MSS. atque Andreas Saussayus in Martyrologio Gallicano, cum proluxo elogio.

2 III Martii in MS. Adonis Martyrologio monasterii S. Laurentii Leodii hæc habentur : Eodem die S. Macræ virginis, cujus passio annotata est VIII Idus Januarii. MS. Florarium : Eodem die Translatio S. Macræ virginis, de qua VIII Id. Januarii. Wandelbertus denique :

Quinas Macra pio Nonas defendit amore.

II Maii in MS. Vedastino, quod olim monasterii S. Richarii fuit : In territorio Remensi S. Macræ virginis, cum aliis virginibus sacris. Quæ istæ aliæ sint, nondum comperi.

3 Acta S. Macræ edita sunt in Agonibus Martyrum, Acta. exstantque apud Boninum Mombritum, et Vincentium lib. 12, cap. 142. Eadem fere habentur in Flodoardo lib. 4 Hist. Ecclesiæ Remen. cap. 31. Agit de ea Petrus de Natalib. lib. 2, cap. 30. Proluxiora Acta ex codice Branensi descripsit Nicolaus Belfortius in monasterio S. Joannis de Vineis apud Suessiones Canonicus regularis, quæ hic damus.

4 Loco martyrii S. Macræ habita Synodus anno MCCCXXCI. Joannis VIII, Papæ IX extat Tomo 3 Conciliorum Galliæ apud Sirmondum, cujus hic est titulus : Synodus quæ fuit acta in loco, qui dicitur Finibus Remensis parochiæ. At quæ hæc notat idem Sirmondus Noster : Hodie Fimas vocitant, celebre oppidum martyrio et cultu S. Macræ Virginis. Olim Fines dicebant, quia in finibus pagi Remensis et Suessionici. Itinerarium vetus : AUGUSTA SUessorum. FINES. Durotorum Remorum. Eadem fere habet Aub. Miræus in Chronico

Locus martyrii Fimas.

Translatio.

Chronico Belgico ad an. dcccxxxi. Papirius Massonus in libro de Fluminibus Galliae: A Remorum urbe Fimas usque, primum oppidum, portumque Vidulae, sex leuca terrestri itinere computantur. Hincmarus Remensis Epist. ad Hludovicum III, Francorum Regem pro electione Episcopi Belvacensis, cap. 1 et 6, Fimas martyrium S. Macrae appellat; etsi, ut tradit Massonus, ecclesia Fimarum D. Martino dicata est.

ACTA

Ex ms. D. Nic. Belfortii.

Cum saevissima in Christianos persecutio pæne per totum orbem diffunderetur, scelustus quidam, nomine Rictiovarus, a Diocletiano et Maximiano Imperatoribus in Galliam mittitur, ut religionem Christianorum penitus aboleret. Qui cum jussis Principum pareret, et ad provinciam civitatis a Augustanae venisset; ibi quamdam sacratissimam virginem, nomine Macram, invenit Jesum Christum Dominum nostrum sine intermissione incredulis prædicantem. Quam jussit comprehendere, et ante suum tribunal exhibitam sic affatus est: Audio te, o femina, quamdam novæ legis superstitionem hominibus propalare: quod videlicet crucifixus quidam Deus possit esse et homo. Volo ergo te scire, a sacratissimis Imperatoribus legem esse prolatam, qua sancitum et magna deliberatione præfixum est, ut omnis qui Jovis imaginem venerari, ino adorare renuerit, insuperabilibus tormentis addicatur. Quapropter consule tibi, ne juventutis tuæ florem amittas. Si vero meis consiliis acquiescens, diis invictissimis immolaveris, multos a me honores accipies, insuper et ab Imperatore præmiis multis ditaberis. Cui Macra respondit: Pecunia mea est Christus filius Dei, apud quem tu jam condemnatus haberis. Ignoras quid Simoni Mago contigerit, qui putavit donum Dei pecunia possideri; licet ille, quamquam frustra, donum Dei quaesierit? Tu tamen eadem malitia fultas fidelem ancillæ Christi sensum avertere nequibus: sed sicut tunc Simonis pater, sic et nunc itidem pater tuus non invictus abibat: ideoque pecunia tua tecum sit in perditione.

a
S. Macra comprehenditur.

Præsidis blanditas respicit.

b
Torquetur. Nomen rogata se Christianam profiteatur.

Mortis minas contemnit.

2 His Rictiovarus furore accensus, jussit eam torqueri. Et cum torqueretur, ait ad illum: Quo vocaris nomine? Cui ancilla Christi constanter dixit: Christiana sum, et verum Deum adoro, non falsas imagines. Præses vero: Sacrifica, inquit, diis magnis, ne te diversa tormentorum genera consumant. B. Macra respondit: O crudelissime, cui diabolus est pater, putas te immutare posse sensum meum? Ait Præses: Prospice ad Capitolium, et sacrifica diis. Quæ respondit: Christus, cui me tota devotione commisi, Capitolium est meum, in quem semper respicio: a quo non, sicut a te, despectui habebor; sed per passionem, quæ mihi per te inferitur, remissionem peccatorum meorum et coronam æternitatis me adepturam credo. Præses dixit: Prolixæ ambages tuæ diu te vivere faciunt: sed cito his finem impone, et sacrifica. Illa vero: Cum, inquit, latro in cruce suspensus parvi duceret præter gloriam regni Dei quidquam a Domino meo Jesu Christo petere, audivit: Hodie mecum eris in paradiso. Et ego, licet sim indigna, credo tamen bona Domini videre in terra viventium. Ad hæc Præses: Noli me amplius variis objectionibus tuis vexare, sed utere consilio meo, valde tibi necessario, et sacrifica, sicut crebra admonitione jam audisti: sin alias, capitalis tibi mox manebit sententia. B. Macra suspiciens in cælum: Et ego, ait, hoc deprecor Creatorem meum, ut pro confessione sanctæ Trinitatis palmam martyrii adipiscar. Dixit Præses: Adhuc tu inculpando deliramenta prohibita audes proferre? Nunc sacrifica. Quod si non

feceris, si capitalis, ut dixi, non fuerit sententia, instabit tibi modo crematio ignis. Cui ancilla Christi respondit: Si ita sit ut loqueris, justam quidem inferis corpori meo vindictam: anima autem mea sacrificio tuo nunquam fœdabitur, sed mundam eam in conspectu Altissimi exhibeo.

3 Tunc Præses a circumstantibus judicium exposcit, quid super hoc feminae consilio sit agendum, quæ se Christianam esse fateretur. Quorum hæc fuit sententia, ut quando renueret magnis diis immolare, ad Capitolium, quo libere negligebat, viva comburetur. Itaque comprehensa protinus a ministris in insulam, quæ vocatur Litia, ubi Arida fluviolus in fluvium influit Vidulam, ducta est: ubi eam milites exuerunt vestimentis suis, manusque ejus ac pedes ligaminibus nexerunt. Interim Beata illa hilarem vultum ad caelos elevans, tota animi intentione dixit: Domine Deus Pater Domini mei Jesu Christi, qui non venisti vocare justos, sed peccatores ad poenitentiam, cujus promissio vera atque manifesta est: qui etiam dixisti: Si conversus fuerit vir ab iniquitatibus suis, a me non recordabuntur amplius; tibi Domine confiteor omnes iniquitates meas quas egi, et condignum poenitentiae fructum a te expecto, et tuam deprecor largam et piam misericordiam, ut per confessionem nominis tui liberes me in passione, et in conspectu tuo suscipias. Quibus auditis Rictiovarus nimium excandescens, jussit ei mamillas amputari: quod suo similes domino crudeles ministri impigre expleverunt.

4 Post mamillarum avulsionem, Præses jam magis aperte iratus, præcipit carcere mancipari, a quo lux penitus haberetur exclusa; omnique panis et aquæ substantia privari. Sed cum circa noctis medium ventum esset, subito lux magna replevit totam domum in qua Virgo beatissima custodiebatur: et domus carceris commota est, ita ut fugientes custodes ad Præsidentem, narrarent ei omnia quæ acciderant: ac etiam qui in eodem carcere vincti cum ancilla Christi servabantur, fugere tentarent; quos interim beatissima Virgo blando sermone hortabatur, ne id facerent: Quandoquidem, dicebat, visitans visitasset eos oriens altissimus Christus Dei filius.

5 Hæc dum ita se haberent, ecce præterea d vir canitie aspersus adstabat, unguentum deferens e miro odore respersum: qui commissum sibi a Domino medicinae beneficium impendere non segniter optans, dixit ad illam: En missus sum ad te a Domino meo Jesu Christo, et unguentum istud ad hoc attuli ut mamillæ tuæ redintegrentur. Cui beata Virgo dixit: Absit a me, ut per restitutionem mamillarum, coronam a Domino meo mihi præparatam amittere negligam. Ad hoc subridens senex dixit: Ideo non sinis sanari te? Quæ respondit: Creator omnis carnis, et restitutor sanitatis, si vult me incolumitate gemina in conspectu suo exhibere, exhibeat. Utraque enim salvat, omnes sperantes in se salvos facere potens est. Unde cupio ab eo dissolvi, et transferri in regnum filii claritatis ejus. Denique ipse novit, quia medicina carnalis a corpore meo aliena semper fuit. Et tunc illa orationi incumbens, terramque lacrymis madefaciens, dixit: Domine Pater et Deus vitæ mee, qui omnia ex nihilo creasti, et cui patent omnia, tu scis quia nec medicamentum, nec aliquid simile, quod ab hominibus arte confectum, et usui infirmantium aptum est, corpori meo unquam adhæsit. Unde si tua est voluntas ut saner, scio potentiam magnitudinis tuæ, quia solo verbo tuo sanabor. Cum ergo ita diu multumque orasset, restitutæ sunt, ut pridem, mamillæ ejus.

6 In crastinum vero Præses sedens pro tribunali, accersiri illam præcepit: et videns pristinae sanitati redditam dixit: Macra, qui te incolumitati reddidit? Quæ respondit: Dominus Deus omnipotens Jesus Christus,

EX MSS.

Adjudicatur incendio.

Amputantur ei mamillæ.

Includitur carceri.

Carcer tremitt, et illuminatur.

d

e

Unguentum cælitus allatum recusat.

f

Sanantur ejus mamillæ.

EX MSS.

Supra prunas
et testas volu-
tatur.

Christus, qui super omnia potens est, ipse me sanavit. Ait Præses: Adhuc insanis, et Christum nominare non times? Beatissima martyr dixit: Ego labiis et corde profiteor Christum semper esse filium Dei vivi, eumque invocare non cesso: neque enim timeo. Tunc jussit tyrannus acutissimas testas expandi, et prunas immitti, ac Virginis corpus desuper volutari. Et cum supra prunas volveretur, ejus animi calor invictus Domini memor semper factus est. Unde etiam expansis manibus ad Dominum oravit dicens: Domine Jesu Christe, qui me in ergastulo positam ferrea vincula vincere fecisti, et ignem corpori meo illatum adinstar roris suavem reddidisti; te deprecor, ut animam meam nunc suscipias; quia jam tempus est ut dimittas spiritum meum in pace. Quibus dictis, anima cælum petiit *g* vi Nonas Martii, regnante Domino nostro Jesu Christo, cui est honor et gloria in secula sæculorum. Amen.

Orans mori-
tur.*g*

a Arbitror hic Augustam Suessionum intelligi, vulgo Soissons.
b Petrus de Natali, ait in equiteo suspensam.
c Vidula, sive Yela, oritur e fonte sito supra vicum Summa-
velæ; quod Fontem Velæ veteri lingua Campaniensi significat, ut
notat Massonus. Remos aluit Vidula, tum Fimas ac Brannacum,
deinde Axonæ miscetur e regione Condeci vicii.
d Angelum fuisse, significat Flodoardus.
e Vincent. miro modo confectum.
f Agones MM. eligam.

g Ita ms. Belfortii. Nulla illius eo die meminere Martyrologia:
quædam Translationem referunt v Non. ut in Praef. mun. 2, dixi-
mus Vincent. Mombrit. Agones hic habent vii Id. Januariæ.

DE SANCTÆ MACRÆ TRANSLATIONE

Ex eodem ms.

Corpus ejus
revelatur.

Per idem vero tempus, cum adhuc Christiana religio modica haberetur, ab incuriosis corpus ejus non curiose tractatum est. Tumulatum est autem illud haud procul a loco, ubi martyrii palmam acceperat.

DE S. NILAMMONE RECLUSO GERIS

IN ÆGYPTO.

AN. CHR. CDIV.
VI JANUARI.

Gera urbs.

S. Nilammon
reclusus.*a**b*
Eligitur Epi-
scopus.

Gerrum urbs est Ægypti, apud Ptolemaeum Tab. 3, Africa, ultra Pelasium versus Palestinam. Adipson vocari Plinius tradit lib. 6, cap. 29. Geras, Γέραξ, appellant Sozomenus et Nicephorus, alii Gera. In ejus ruinis Maseli vicum ignobilem extare quidam conjiciunt. Urbs olim Episcopalis fuit.

2 Hic S. Nilammon Reclusus vitam sanctissimam egit, sibi imponendum et populi suffragiis et Patriarchæ Alexandrini auctoritate, Antistitii onus, morte divinitus impetrata, declinavit. De quo Romanam Martyrologium vi Januarii: Geris in Ægypto S. Nilammonis Reclusi, qui dum ad Episcopatum traheretur invitus, in oratione spiritum Deo reddidit. Rem gestam ita commemorat Sozomenus lib. 8, cap. 19.

3 Theophilus (Patriarcha Alexandrinus, acerrimus S. Joannis Chrysostomi adversarius, ut in ejus vita xxvii Januarii dicemus.) statim nihil cunctatus, quamquam jam hyems ingrueret, fugiens una cum *a* Isaac monacho Alexandriam abnavigavit. Sed cum tempestas maris urgeret, appulit Geras, quæ civitas est pusilla, plus minus quinquaginta stadiis *b* Pelusio distans. Hujus urbis Episcopo tum vita defuncto, cives, ut accepi, elegerant Ecclesiæ suæ Antistitem Nilammonem, virum bonum, et qui ad monasticæ vitæ fastigium conscendisset. Is habitabat ante civitatem in domuncula, in quam se ipse concluderat, janua

Porro multa post curricula annorum cuidam bubulco, *a* Lendulpho nomine, locus, quo beatissima Virgo condita erat, juxta quamdam ecclesiam in honorem B. Martini constructam, per visionem ostensus est: in quo etiam visu ille est admonitus, ut corpus sacratissimæ Virginis intra præfatam ecclesiam terræ honorificentius commendaret; et dicebat, quatenus incolis ejusdem loci innotesceret. Quod postmodum a prudentissimis et Deo amabilibus viris magno cum decore peractum est: et quamdiu in ea venerabile corpus requievit, insignia miracula per sanctæ Virginis intercessionem patrata sunt; cæcis, claudis, surdis plenam Domino largiente perfectionem et sanitatem.

8 Denique cum ab origine protoplasti non defuerint, qui vineam Domini solerti cura excolerent, ita ut jam eminentes palmites longe lateque diffusi crebrescerent; extitit vir quidam venerabilis, *b* Dangulfus nomine, cui merito laus ab hominibus et merces a Deo rependitur, cum præsertim sacrarum ædium strenuus cultor et conditor haberetur. Is ob amorem et honorem factoris sui, domum ei miro splendore fundavit: in quam sacratissimæ Virginis Macræ corpus, de ecclesiola, ubi primum fuerat collocatum, ab eodem viro Dei gloriose perlatum est *c* iii Kalendas Junii, regnante excellentissimo Imperatore summo orthodoxo *d* Carolo. Ubi non minima, ut superius relatum est, patrantur miracula, ad laudem Domini nostri Jesu Christi, qui vivit et regnat in sempiterna secula sæculorum. Amen. *e*

a Vincent. et Petr. de Natal. Leuduipho. Sauss. Landuipho.
b Colvercius in Flodoardo legit Dangulfus.
c Agones MM. et Mombrit. iv Kal. Neutro die meminereunt S. Macræ Martyrologia.

d Flodoardus indicat sub Carolo Magno id accidisse.
e Addit Flodoard. Quam nuper ecclesiam, tempore scilicet persecutionis Hungaricæ, lidem Barbari succendere cupientes, acervos quosdam frugum magnos, qui parieti ejusdem adhererant, incendunt: exustisque segetibus, flamma licet ecclesiæ tecta lambente, eandem tamen accendere nequiverunt.

lapidibus obturata, eo proposito ut Sacerdotium aversaretur.

4 Theophilus itaque veniens, hortabatur ut ordinationem a se oblatam acciperet. Apud quem ille, quamvis frequenter se excusans, nihil obtinuit. Tandem instanti: Cras, inquit, ita facias, o Pater, si placet, ut ego hodie res meas antea disponam. At cum Theophilus postridie ex conducto venisset, atque eum fores aperire jussisset: Age vero, inquit Nilammon, oremus primum. Quo laudato, Theophilus quidem oravit, sed Nilammon inter orandum hanc vitam reliquit. Hoc autem et Theophilo primum, et iis etiam qui una cum illo foris stabant, ignotum erat: verum cum paulatim tereretur dies, quia sæpenumero intentius evocantes non audiret, dejectis, qui ad januam erant, lapidibus, reperirent hominem mortuum. Involutum igitur quibus oportebat, publica sepultura dignati sunt: actemplum etiam supra illius sepulchrum indigenæ construxerunt, et summa cum solemnitate *c* adhuc diem mortis ejus celebrant. Ac Nilammon quidem ad hunc modum mortuus est: si tamen mortem dicere oportet, quam ille subire maluit, quam Episcopatum suscipere, quo se indignum esse ob ingenii modestiam censuit. Hæc Sozomenus.

Eadem habet Nicephorus lib. 13, cap. 17, atque ex Sozomeno Baronius Tomo 3 Annal. anno 403, num. 32.

a Isaac hic monachus, Presbyter fuit S. Joannis Chrysostomi, ejusque

*a*Elevatur, et
claret miracu-
lis.*b*Ædificatur ei
templum:in illud trans-
fertur.*c**d**e*Orans mori-
tur.*c*
Colitur a suis
civibus.